

O‘ZBEKISTONNING YEVROPA MAMLAKATLARI BILAN DIPLOMATIK MUNOSABATLARI TARIXI

Mamatkulova Shahnozaxon Odiljon qizi

Andijon davlat universiteti “Tarix“ fakulteti 301-guruh talabasi

Ilmiy rahbar: Abdullayev Bekzod Xusniddin o‘g‘li

O‘zbekiston tarixi kafedrasida o‘qituvchisi

Abstrak: Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasining Yevropa mamlakatlari bilan diplomatik munosabatlarini yo‘lga qo‘yishi tarixi turli ilmiy manbalarni tahlil qilgan holda yoritilgan. Aynan O‘zbekistonning Yevropa mamlakatlari bilan diplomatik aloqalarini yo‘lga qo‘yganligi hamda ular bilan ijobiy munosabatlarni o‘rnatganligi sababli O‘zbekiston dunyoning eng zamonaviy texnologiyalarini qo‘lga kiritmoqda. Bundan tashqari O‘zbekistonda ishlab chiqarilgan ayrim mahsulotlar Yevropa mamlakatlariga eksport qilinmoqda.

Kalit so‘zlar: Diplomatiya, siyosat, savdo, diplomatiya, hamkorlik, elchixonona.

Abstract: In this article, the history of the establishment of diplomatic relations of the Republic of Uzbekistan with European countries is covered by analyzing various scientific sources. Due to the fact that Uzbekistan has established diplomatic relations with European countries and established positive relations with them, Uzbekistan is acquiring the most modern technologies of the world. In addition, some products produced in Uzbekistan are exported to European countries.

Key words: Diplomacy, politics, trade, diplomacy, cooperation, embassy.

Аннотация: В данной статье на основе анализа различных научных источников освещается история установления дипломатических отношений Республики Узбекистан со странами Европы. Благодаря тому, что Узбекистан установил дипломатические отношения с европейскими странами и установил с ними позитивные отношения, Узбекистан осваивает самые современные технологии мира. Кроме того, часть продукции, производимой в Узбекистане, экспортируется в страны Европы.

Ключевые слова: Дипломатия, политика, торговля, дипломатия, сотрудничество, посольство.

KIRISH

O‘zbekiston Respublikasi o‘z mustaqilligiga erishgandan so‘ng dunyoning ko‘plab mamlakatlari bilan diplomatik aloqalarni yo‘lga qo‘ydi. Jumladan Yevropa

mamlakatlari bilan ham keng ko‘lamli hamkorlik ishlari yo‘lga qo‘yildi. O‘zbekiston iqtisodiyotida Yevropa investitsiyasi hamda savdo hamkorligi alohida ahamiyatga ega.

Yevropadagi ko‘plab sohalarda ishlab chiqarilayotgan mahsulotlar O‘zbekiston bozorida qanchalik muhim bo‘lsa, O‘zbekistonda ishlab chiqarilgan mahsulotlar ham Yevropa bozori uchun shunday ahamiyatga ega.

Jumladan Yevropadagi eng yirik mamlakatlardan biri bo‘lgan Germaniya Federativ Respublikasiga Islom Karimovning 1993-yil aprel—may oylaridagi rasmiy safari davomida Germaniya Federativ Respublikasi Prezidenti R. fon Vayszekker, kansler Gelmut Kol va boshqa ishbilarmonlar vakillari bilan uchrashuvlar o‘tkazildi. Muzokaralar yakuniga ko‘ra mablag‘ sarflash, uni birgalikda himoyalashga ko‘maklashish to‘g‘risida Shartnoma, Madaniy hamkorlik va ilmiy-tadqiqot jamg‘armasini tuzish haqida bitimlar imzolandi. Germaniyaning «Doyche bank AG», «Komersbank», «Kemikal bank AG», «Mercedes-Bens», «VilliBets» kabi bank va kompaniyalari bilan muntazam aloqalar bugungi kunda ham davom etmoqda. Ayniqsa O‘zbekistonda nemis mahsulotlariga bo‘lgan talab juda ham yuqori

Ikkala mamlakat o‘rtasidagi tovar ayirboshlash 76 mln dollarni tashkil etdi. 1995-yil aprelda GFR Prezidenti Roman Gersog O‘zbekistonga tashrif buyurdi. Germaniyaning moliyaviy yordami bilan Urganch mebelsozlik korxonasi qurildi. Undan tashqari, 90-yillarning oxirida 40 dan ortiq korxonaga nemis mablag‘i jalb etildi. Toshkent — Frankfurt telefon kanali ishga tushirildi. «Babnok» va «IMS» firmalari Farg‘onadagi to‘qimachilik korxonalari bilan hamkorlik qilmoqda. «ABD», «Germed» firmalari tibbiyot sohasida muhim ishlarni amalga oshirmoqda. Germaniyaning «MercedesBens» avtobuslari, «Zinger» tikuv mashinalari O‘zbekistonda juda mashhur bo‘lib ketdi [1]. Bunga nemis texnikasining yuqori sifati sabab bo‘ldi desak sira mubolag‘a qilmagan bo‘lamiz.

Germaniyadan tashqari Buyuk Britaniya, Fransiya, Italiya singari yirik davlatlar hamda yaqinda qaytadan jadallashgan Vengriya kabi nisbatan kichik iqtisodiy davlatlar bilan bo‘lgan aloqalar muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Bunga ayniqsa 2022-yilga kelib Vengriya bilan tashqi savdo aylanmasi hajmi 92,7 mln dollarni tashkil etgani. 2023-yilning dastlabdi besh oyining o‘zida esa 40 mln dollardan oshgani. O‘zbekistonning Vengriyaga eksportining asosini to‘qimachilik mahsulotlari, xizmatlar, oziq-ovqat mahsulotlari, plastmassa va undan tayyorlangan mahsulotlar tashkil eta boshlagani. O‘z navbatida, O‘zbekiston Vengriyadan farmatsevtika, chorvachilik mahsulotlari,

mexanik va elektr uskunalari va boshqa tovarlar import qiladi. Bu ham tomonlar oʻrtasidagi munosabatlarning ijobiy tomonga oʻzgarib borayotganini koʻrsatadi [2].

Bundan tashqari Xitoy Xalq Respublikasi, Qirgʻiziston bilan Oʻzbekiston oʻrtasida qurilishi rejalashtirilayotgan “CKU” yani “China-Kyrgyzstan-Uzbekistan” temir yoʻlining ahamiyati ham katta chunki, bu yoʻl “Yangi Buyuk Ipak” yoʻlining bir qismi hisoblanadi. Bu temir yoʻl qurib bitkazilgandan soʻng, uning davomi sifatida temir yoʻl liniyalarini Yevropagacha yetkazish ham rejalashtirilgan edi [3]. Bu orqali Oʻzbekiston va Yevropa oʻrtasidagi tovar ayrboshlash hajmi ham oshiriladi.

Foydalanilgan Adabiyotlar

1. Lafasov M. Jahon tarixi (1918-2008). Akademik litseylar va kasb-hunar kollejlari uchun darslik. –T.: Turon-Iqbol. 2010. –B 206.

2. Oʻzbekiston Respublikasi Oliy Majlis Qonunchilik Palatasi.

URL: <https://parliament.gov.uz/articles/1630#!>

3. Omadjon Tavakkaljon ugli Kodirjonov, & Khusanboy Madaminjonovich Muminov. (2024). LOGISTICS OPPORTUNITIES OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN WHY FOR CHINA?. *American Journal of Interdisciplinary Research and Development*, 25, 261–264. Retrieved from <http://ajird.journalspark.org/index.php/ajird/article/view/997>